

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 3

Fylke:

Østfold

Tilleggsspørsmål nr.

Herad:

Håkonsund

Emne:

Bryne

Bygdelag:

Oppskr. av:

Jens Grønseth

Gard:

(adresse):

Håkonsund

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Anton Løken - bonde - 77 år.

SVAR

- Sp. 1. Det vanlige ord for er bare bryne.
- " 2. Stein kjennes ikke
- " 3. Merk av stens stein.
- " 4. Det finnes så vidt ikke brynestein i Håkonsund.
- " 5. Vidt ikke hvor de kam fra.
- " Inga laget bryner her.
3. Det var vanlig først å slippe og sedan brynt med bryne. Høvelhinner blei slept på slipesstein. Barberkniver bare brynt.
- " 4. Nei - det kan ikke huskes. Skinn ble slept og brynt. Man huske bare vanlig sliping.
- " 5. Slike steiner kjennes ikke.
- Bare fagsmelker som brukte den første serena. Slipesstein stod ved huset på jorden hoddet en med serena og skytes pikka
6. Slepte ikke gjær på slipesstein for hvor dog hvis den ikke ble ødelagt i stein

Sp. 7. Ja, en hadde serme og skykestikke.
 Skykestikken kjenner av og til lage ved å
 stikke opp treskyllke med en syl og stødde
 på fin-fin sand som festet seg i hullen.
 Merst brukt av bonde. En skykestikke
 var vanlig en 45 cm. Stok med lange
 drø på armenboer side av gjæn. begynte
 ved orvet og gikk utover gjæn.
 Har med ~~høy~~ hjemmefer.
 Ble laget av or eller eik. Her brukes
 bare navnet skykestikke.

8. Det er vanlig å la gjæn sitte på mens
 en sliper, men er den festet så det er
 lett å ta den av, blir det også gjort.

9. Vanlig å holde eggen fin seg.

9. Når gjæn bryndes ble orvet lagt på
 bakken, og gjæn stod opp. Støt i gjæn
 med venstre og brynte med høyre.
 Når en brukte slipesikke, støttet en
 orvet i bakken.

Støttorv er ikke brukt her.

10. Brynet lå i enden på skären i et
 vannfat. Skykestikka var festet til
 orvet.

11. Nei - kjenner ikke

12. Bruktes ikke.

13. En bruker å fukke serma med vann.
 På trebryner bruktes av og til sand.

- Sp. 14. Kjennes ikke
" 15 - " - - -
" 16 Nei
" 17. Ikke kjent
" 18 Nei, men når de brukte slipstikka
sa de: "Skilt til Mar og lost til Lja",
mens de skoll i takt med orda.
" 19 Nei
" 20 Bare det som er nevnt under m. 18
er kjent her.

4663

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING